

Notulen

Aan

Beheeradviesgroep

Datum en tijd bespreking

1 november 2024, 11.30 - 15.30 uur

Plaats bespreking

Bezoekerscentrum Oranjekom

Datum

1 november 2024

Contactpersoon

Secretariaat BAG
bag.secretariaat@waternet.nl

Onderwerp bespreking

Bijeenkomst Beheeradviesgroep

Aanwezig

15, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 13 (vanaf halverwege agendapunt 2) en 14

Aanwezig namens Waternet

16, 17, 18, 19, 21 (t/m agendapunt 4), 23 en 24

Aanwezig namens Stichting Duinbehoud

26 (tot en met agendapunt 4)

Notulist

27

Afwezig met bericht

1, 6, 8 en 11 (BAG) en 20, 22 en 25 (Waternet)

---

1. Opening en vaststelling agendapunten

Omdat 1 vandaag is verhinderd, neemt 15 het voorzitterschap waar. Hij opent de vergadering om 11.30 uur en heet de aanwezigen welkom.

De volgende mededelingen worden gedaan:

- De voorzitter meldt dat 13 later bij de vergadering aansluit, waardoor de terugkoppeling van het veldbezoek in het kader van bosbeheer de laatste mededeling wordt.
- 26 geeft aan dat hij aanwezig is tot 14.00 uur.
- 12 deelt mee dat hij de excursie niet bijwoont.
- 18 meldt dat de schaapskudde niet op het eiland van Rolvers staat, zoals vooraf is aangegeven. Door de gewijzigde locatie duurt de excursie mogelijk langer. De voorzitter stelt voor te streven naar een eindtijd van 14.00 uur voor de vergadering, zodat voldoende tijd resteert voor het veldbezoek.

De agenda wordt verder ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen / actualiteiten

Voorstelronde / kennismaken nieuwe BAG-secretaris

23 stelt zich voor. Naast haar rol als BAG-secretaris is zij programmamanager cultuurhistorie en werkt zij in samenwerking met collega's het nieuwe programma bronbescherming uit.

Data BAG-bijeenkomsten in 2025

De BAG-bijeenkomsten in 2025 zijn gepland op 21 februari, 25 april, 11 juli en 14 november.

Update veldbezoek wethouder Melanie van der Horst, vaststelling Beleidsplan bron- en natuurgebieden 2024-2034 en het governance traject

De voorzitter licht toe dat voor de natuurbeheertaak van Waternet van belang is dat het bestuur van gemeente Amsterdam de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) met enige regelmaat bezoekt. Het bezoek van de wethouder is goed verlopen. Dit heeft een gunstige uitstraling op het Beleidsplan bron- en natuurgebieden 2024-2034, dat is vastgesteld door het college van gemeente Amsterdam. De vervolgstap is de agendering van het beleidsplan ter bespreking door de raadscommissie op 8 januari 2025. Uit praktische

Notulen

overwegingen is de jaarlijkse damhertenrapportage voor dezelfde vergadering geagendeerd. Zodra het beleidsplan een openbaar document is, wordt dit gedeeld met de BAG-leden. **Actie 2024.6**
Wat betreft de governance licht de voorzitter toe dat in zomer van 2024 een hoofdlijnenbesluit is genomen over het vervolg. Dit betekent dat gemeente Amsterdam en waterschap Amstel, Gooi en Vecht ieder hun eigen taken gaan uitvoeren. Het hoofdlijnenbesluit leidt in de eerste helft van 2025 tot een uitwerkingsbesluit. Dit is een zorgvuldig proces waarin rekening wordt gehouden met alle bestaande medewerkers en taken. Bron- en natuurbeheer wordt onderdeel van gemeente Amsterdam.

Damhertenbeheer

24 meldt dat het damhertenbeheer plaatsvindt van 1 november 2024 tot en met 31 maart 2025 door twee ervaren faunabeheerders en een beheerder in opleiding. De werkwijze is gelijk aan die van voorgaande jaren. Uit de telling blijkt dat er ongeveer 1.100 damherten in de AWD zijn, waarvan 70% mannelijk en 30% vrouwelijk is. Voor de hinden is de streefstand ongeveer behaald, voor de mannelijke herten is dat nog niet het geval. Het beheer start met een focus op kalveren en hinden in verband met de jaarlijkse aanwas. Daarna wordt de focus verlegd naar de mannelijke herten met het doel de streefstand te naderen. Onverwachte omstandigheden daargelaten, is de verwachting dat de totale streefstand binnen twee jaar wordt behaald.

Vergunning traject 70-75 en begrazing

18 licht toe dat de passende beoordeling is overgenomen in de omgevingsvergunning voor de natuur. Het concept van deze vergunning is besproken met de omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Wat betreft de omgevingsvergunning voor het water heeft de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zes weken extra bedenktijd nodig vanwege de complexiteit en omdat een dergelijke aanvraag niet vaak voorkomt. De omgevingsdienst gaat in overleg met de omgevingsdienst Zuid-Holland. De eerste signalen zijn positief.

Over de begrazing meldt 18 dat een deel van de konijnen nog bij de uitzetplek in de AWD aanwezig is en dat sprake is van voortplanting. De bedoeling is vangkasten in te zetten op de eerdere vangplek. Dat op deze vangplek myxomatose is uitgebroken, lijkt geen probleem te vormen. De omgevingsdienst moet ontheffing verlenen voor het vangen met vangkasten. Dit proces wordt zorgvuldig doorlopen, omdat de vangmethode nieuw is in Nederland. Het voordeel van deze methode is dat een kast wordt ingegraven en een aantal jaren kan worden gebruikt. De konijnen worden via een raster over de wissel boven de kast geleid. Als de konijnen hieraan zijn gewend, wordt het raster losgemaakt, waardoor passerende konijnen in de vangbak vallen. Deze methode is diervriendelijker dan de inzet van fretten, wat complexer is en leidt tot verstoring in een konijnenburcht. Ook geeft de inzet van een vangkast meer zekerheid op de vangst van goede konijnen. Naast de vangmethode wordt gekeken naar andere vanglocaties, zoals de Maasvlakte en de golfclub van Noordwijk.

De schapenbegrazing is gestart en de voorbereidingen voor runderbegrazing op het eiland van Rolvers worden getroffen. Momenteel loopt in Nederland een pilot met Nofence, een GPS-halsband die de dieren via een geluidssignaal ontmoedigt virtuele hekken over te steken. De dieren worden hiermee getraind. Voor deze methode is een wachtlijst. Ruigharige runderen zijn minder geschikt voor Nofence. Er zijn gesprekken gaande met de aangrenzende boer over de inzet van zijn koeien in de AWD. In de eerste helft van 2025 start hopelijk een proef met de koeien. Desgevraagd geeft 18 aan dat in het contract afspraken worden gemaakt over koeien met medicatie. De BAG heeft geen bezwaren tegen de methode Nofence. Afsproken wordt dat de excursie na de BAG van 11 juli 2025 bestaat uit een bezoek aan de runderen in de AWD.

Onderzoeken mogelijkheden meldingen aan bezoekerscentrum via WhatsApp

17 geeft aan dat WhatsApp niet wordt ingezet voor meldingen aan het bezoekerscentrum, omdat deze applicatie door Waternet als onveilig wordt bestempeld. Meldingen aan het bezoekerscentrum kunnen telefonisch en via e-mail worden gedaan. Er is een nauwe samenwerking tussen het bezoekerscentrum en de boswachters.

Camping Vogelenzang

De huidige status met betrekking tot Residentie Bloemendaal is dat de vergunningaanvraag met terugwerkende kracht in behandeling is bij gemeente Bloemendaal en dat het wachten is op besluitvorming. Er hebben inmiddels parkverbeterende werkzaamheden plaatsgevonden zonder vergunning. 17 heeft overleg gevoerd met de parkmanager van Residentie Bloemendaal. Volgens de parkmanager worden 100 huisjes gebouwd en neemt het aantal bewoners van het park niet toe. Over enkele jaren bestaat het park uit in totaal 350 huisjes. De openbare

Notulen

verlichting bestaat uit 38 lantaarns, die van november tot eind maart uitgaan, met uitzondering van de verlichting op de parkeerplaats in het kader van veiligheid. De denkrichting is geen asfalt in het park, gasloze huisjes, een gasloos zwembad, energie via zonnepanelen, alle eiken worden onderhouden en grote groepen kinderen en jeugd zonder begeleiding zijn niet toegestaan. De prunusbestrijder mag een afspraak maken met de parkmanager om het gebied te beheren.

13 merkt op dat het bestemmingsplan van de camping en de omgeving geen huisjes toestaat. Hij vraagt of Waternet niet actief had moeten ingrijpen. De voorzitter geeft aan dat nu het juiste moment is om in gesprek te gaan met gemeente Bloemendaal gezien het lopende vergunningstraject.

Terugkoppeling veldbezoek maaibeheer en bosbeheer

Het veldbezoek maaibeheer vond plaats in de zomer van 2024. De adelaarsvaren in het Paardenkerkhof groeit nog steeds, maar deze komt minder vaak voor door regelmatig maaien. In de toortsvlakken bij het zweefvliegveld is een toenemende biomassa zichtbaar, waardoor de komende jaren onderhoud nodig is. In de Roggepan was hoge begrassing ontstaan, wat maaibeheer nodig maakt vanwege de wasplaten. Het was prettig te vernemen dat rekening wordt gehouden met de broedvogels: het maaien in het late voorjaar is uitgesteld vanwege een populatie boomleeuweriken en boompiepers. De conclusie is dat het beheer zorgvuldig wordt uitgevoerd.

13 licht toe dat het veldbezoek bosbeheer op 17 september 2024 bestond uit een bezoek aan vier locaties. In een dicht met Corsicaanse dennen begroeid gebied wordt meer licht gecreëerd voor meer variatie door latent aanwezige soorten. Het is van belang dit gebied in nauwe samenwerking met roofvogelonderzoekers aan te pakken. Naast het weghalen van dennen, wordt de onderbegroeiing van grassen losgemaakt om andere soorten flora een kans te geven. Op een andere locatie waren uitgezaaide dennen gegroeid in een gebied dat geschikt is als grijs duin. Deze dennen worden verwijderd, zodat het grijs duin kans krijgt te herstellen. Het gaat om ongeveer 100 bomen, die worden geblest en gekapt en achtergelaten op de bosbodem, wat een geschikte methode is voor dat stuk bos. Een optie is omheiningen te plaatsen rondom opschot van meidoorn en kamperfoelie. 19 vult aan dat alle broedplaatsen samen met roofvogelexperts in beeld zijn gebracht en dat de werkzaamheden met hen zijn besproken. De werkzaamheden starten begin december 2024 en zijn op locaties met haviksnesten afgerond voor eind december. Er is gekozen voor de inzet van paarden om verdichting van de bodem door zware machines te voorkomen. De excursie na de vergadering van 21 februari 2025 bestaat uit een bezoek aan dit gebied.

3. Conceptnotulen d.d. 12 juli 2024

Er zijn geen inhoudelijke opmerkingen over de notulen en deze worden ongewijzigd vastgesteld. De notulen worden geanonimiseerd op de website geplaatst.

4. Agendapunten

Monitoring update

21 neemt de bijgesloten presentatie door. Hij licht de in de presentatie vermelde afkortingen toe:

- PGO staat voor Particuliere Gegevensbeherende Organisatie; deze organisatie coördineert veldonderzoek naar flora en fauna. 21 heeft toegang tot de in de PGO opgeslagen data.
- De data uit de PGO worden ook opgenomen in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Waternet gebruikt informatie uit de NDFF voor beheerprojecten.
- Het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) bestaat uit vrijwilligers die de natuur in Nederland monitoren. Uit de dataverzameling van het NEM komen trends in soorten voort. 21 voorziet dat verbeterde statistische mogelijkheden m.b.t. losse waarnemingen (verzameld op platforms als waarneming.nl) en kunstmatige intelligentie in de toekomst de inzet van vrijwilligers gaan aanvullen en daarnaast zullen bijdragen bij het vullen van (toekomstige) 'gaten' in de monitoring.

Desgevraagd geeft 21 aan dat vegetatiekartering wordt opgeslagen in het GIS van Waternet en gedeeld met de provincies. Er wordt opgemerkt dat een aantal artikelen uit de presentatie interessant is voor de BAG. 21 geeft aan dat alle artikelen rondom damherten worden opgeslagen in het damhertendossier op de website van de AWD en dat een keer per jaar een nieuwsbrief uitkomt. Hij stuurt artikelen altijd aan alle vrijwilligers. Ook vanuit de werkgroepen van de BAG worden artikelen gedeeld. Maar het nog breder beschikbaar maken van onderzoek en monitoringanalyses is een goed punt om over na te denken.

Notulen

SOVON-onderzoek zonerings

26 neemt de bijgevoegde presentatie door. De vermelding Q50 betekent dat het kaartmateriaal is gebaseerd op 50% van de totale voorkomende populatie. SOVON heeft gebruikgemaakt van vogelbroedgegevens van 2013 tot 2023. Het basismateriaal per vogelsoort en per gebied is beschikbaar voor deskundigen. Het rapport van SOVON dient als basis voor recreatiezonering. Opvallend in de gevoeligheidskaarten is de donkerrode kleur van het gebied ten noorden van Zandvoort. Dit wordt veroorzaakt doordat dit gebied door een grote variatie aan landschapstypen een rijke broedvogelbevolking kent. Daarnaast valt op dat alle moeilijk bereikbare delen en afgesloten delen in de AWD rood kleuren. 26 geeft desgevraagd aan dat voor recreatiedruk gevoelige broedvogels toch aanwezig zijn in drukke recreatiegebieden. Ook opvallend is dat in het halfopen en open gebied in de AWD weinig broedvogels aanwezig zijn die gevoelig zijn voor recreatie. Mogelijk is dit (mede) veroorzaakt door de damhertenbegrazing, waardoor een eenvormig landschap is ontstaan.

Op de vraag van 26 of de onderzoeksresultaten een gewenst sturingsmechanisme zijn voor recreatiezonering, antwoordt de voorzitter dat deze een goede input zijn voor vervolgstappen. Hij stelt voor het antwoord op de vraag te koppelen aan de update van het programma Recreatie.

Update programma Recreatie

24 neemt bijgesloten presentatie door. De projectgroep Recreatie maakt graag gebruik van de kennis van de BAG-leden voor een verdiepingsslag aan de hand van de kaarten van SOVON en voor een pilot met het afsluiten van delen van de AWD. 13, 7, 4, 9 en 2 melden zich hiervoor aan. 24 stemt de planning af met 21 en houdt de BAG op de hoogte.

13 merkt op dat hij het afsluiten van Westhoek voor wandelaars als positief heeft ervaren. Hij vindt het goed te anticiperen op specifieke gebeurtenissen die om bescherming vragen.

17 verzoekt de BAG-leden zich een beeld te vormen over het inzetten van data voor natuurbeheer en de invloed hiervan op de natuurbeleving. Tegen de pilot met data van Resono heeft de BAG geen bezwaar.

5. Rondvraag BAG-leden

- 13 vindt het jammer dat buiten openingstijden van het bezoekerscentrum geen contact kan worden opgenomen met de boswachter. De voorzitter geeft aan dat het contact verloopt via het bezoekerscentrum, dat elke dag behalve maandagen open is vanaf 10.00 uur. In geval van calamiteiten kan de politie worden gebeld; deze staat in contact met een van de boswachters. Er is geen alarmnummer vanwege de bezetting. Het idee om de telefoon op maandagen door te schakelen naar een ander telefoonnummer neemt 17 mee.
- 5 vraagt naar het beleid en de regels voor het meenemen van paddenstoelen. Deze vraag wordt neergelegd bij het handhavingsoverleg van de boswachters. **Actie 2024.7**
- 18 roept op suggesties voor excursies te delen met het BAG-secretariaat. **Actie 2024.8**
- 7 vraagt in het kader van de verlichting van Residentie Bloemendaal of de optie vleermuisvriendelijke spectrumlampen is bekeken. Dit is niet het geval. 7 deelt informatie over deze lampen. **Actie 2024.9**
- 23 en 17 hebben kennism gemaakt met Nieuw Unicum in Zandvoort, waarbij interesse in BAG-lidmaatschap is gepolst. Beide partijen denken hierover na. De BAG staat positief tegenover een BAG-lidmaatschap van Nieuw Unicum.
- 17 roept op potentiële kandidaten met voor de BAG relevante kennis en expertise door te geven aan het BAG-secretariaat.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 13.55 uur.

6. Veldbezoek schaapskudde

De BAG bezoekt de schaapskudde, die graast in een kraal in de AWD. De herder is op alle werkdagen aanwezig, met uitzondering van de vrijdagmiddag.

Vervolgens bezoekt de BAG het H0000 naaldbos, dat tijdens de excursie van 13 februari 2024 onder water stond. Inmiddels is zichtbaar dat de esdoorns doodgaan. Veel dennen staan nog overeind, maar deze gaan naar verwachting volgend jaar ook dood. Vanuit het naaldbos loopt de BAG door naar de ongeveer zeven jaar geleden gecreëerde stuifkuilen. Het effect hiervan is goed zichtbaar.

Actielijst

Aan
Beheeradviesgroep

Datum en tijd bespreking
1 november 2024, 11.30 – 15.30 uur

Plaats bespreking
Bezoekerscentrum Oranjekom

Datum
1 november 2024

Contactpersoon
Secretariaat BAG
bag.secretariaat@waternet.nl

Onderwerp bespreking
Bijeenkomst Beheeradviesgroep

Nummer	Actie	Actiehouder	Deadline	Status
2024.1	Voor iedere BAG-vergadering agenderen: het jaarplan en een update van de bezoekerstellingen.	BAG-secretariaat	Geen	Doorlopend
2024.6	Het Beleidsplan bron- en natuurgebieden 2024-2034 delen met de BAG-leden zodra dit een openbaar document is	BAG-secretariaat	Z.s.m.	Nieuw
2024.7	Het beleid en de regels voor het meenemen van paddenstoelen voorleggen aan het handhavingsoverleg van de boswachters en het antwoord terugkoppelen naar de BAG.	BAG-secretariaat	21-02-2025	Nieuw
2024.9	Informatie over vleermuisvriendelijke spectrumlampen delen met de BAG.	7	21-02-2025	Nieuw